

Eesti-ma rahwa *N. 118*

R a l e n d e r,

ehk

L ä h t = r a m a t

I 8 3 2

aasta peäle, pärrast meie

Isanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Tallinnas,
erukõlitud Gresseli kirjadega.

Märfide selletaminne.

Moos = fu.

Esminenne werend.

Täis = fu.

Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Der Druck wird gestattet.

M. v. Engelhardt,
Censor.

Dorpat, d. 5. October 1831.

Pärrast meie kalli Jssanda Jeesusse Kris-
tusse sündimist, on tännawo se aasta 1832

Pärrast mailma lomist / / 5781

Pärrast Tallinna ülessehitamist / = 613

Pärrast Lutterusse õige usso üleswõtmist 315

Pärrast wanna katko / / 175

Pärrast sedda, kui wäggi Pranburgi läks 154

Pärrast sedda, kui Toompä pölland / 148

Pärrast sure nälja hakkatust / / 137

Pärrast teist katko / / / 122

Pärrast meie sure armolisse Keisri Herra

NIKOLAI PAWLOWITSI

sündimist / / / / 36

Pärrast sedda, kui ta hakkas wallitsema 7

Joulo / ja Wastla / päwa wahhel on:

8 nädalat. 3 päwa.

Januarius.

Neäri-kut.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1	Rede	Neäri P. Uita Jummal!
2	Laup.	Abel, Set

Jesus Egiptusse maal. Matt. 2, 13.

3	Pühhap.	P. pär rast Neäri	Lumme-
4	Esmasp.	Methusala	saddo
5	Teisip.	Simon	5,42' p.l.
6	Kesknäddal	3 Kunninga P.	
7	Neljap.	Julianus	ja
8	Rede	Erart	kulm.
9	Laup.	Peatus	

Jesus 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

10	Pühhap.	1 P. pärr. 3 K. P. Paawli p.	
11	Esmasp.	Enraim	Wah;
12	Teisip.	Rein	6,54' p.l.
13	Kesknäddal	Hilarius	hel
14	Neljap.	Robert	pilwsed
15	Rede	Tirik	ja
16	Laup.	Kisbrekt	tuulsed,

Sel kuul on 31 päwa.

Pulmad Rana:liinas. Joan. 2, 1.

17	Pühhap.	2 P. p. 3 K. P. Tõnnisse p.	
18	Esmasp.	Uksel	wahhel
19	Teisip.	Sara	tuisofed
20	Kesknäddal	Waab. Sebast.	
21	Neljap.	Neto	● 0,8' e.l.
22	Rede	Madlena	
23	Laup.	Lotta	ilmad.

Pealikust Kapernauma Liinas. Matt. 8, 1.

24	Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	Kül-
25	Esmasp.	Paawli ümb.	mad
26	Teisip.	Polikarpus	pawad.
27	Kesknäddal	Krisostow	
28	Neljap.	Karel	1,6' e.l.
29	Rede	Samuel	Heits
30	Laup.	Adelgund	lif

Kristus Laewa peäl. Matt. 8, 23.

31	Pühhap.	4 P. p. 3 K. P.	ilm.
----	---------	-----------------	------

12mal selle ku päwal touseb päike kello pool 9, ning lähkää loja kello pool 4. Päaw on pitk 7 tundi, ja õ 17 tundi.

Sel kuul on tännawo 29 päwa.

Februarius.

Küünla - ku.

1	Esmasp.	Pirit	
2	Teisip.	Küünla päaw	Kaunis
3	Kesknäddal	Hanna	
4	Neljap.	Weronika	☾ 5, 12' e.l.
5	Kede	Agata	
6	Laup.	Lora	kange

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

7	Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	külm
8	Esmasp.	Salomon	ja
9	Teisip.	Polli	tuis-
10	Kesknäddal	Kolastika	ko.
11	Neljap.	Edo	☾ 2, 14' p.l.
12	Kede	Eulalia	
13	Laup.	Penigna	Wei-

Külwi : mehhest. Luk. 8, 4.

14	Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	fene
15	Esmasp.	Wauстина	
16	Teisip.	Zula	külm.
17	Kesknäddal	Konstantia	

18	Neljap.	Konfordia	Pilm-
19	Kede	Simon Apost.	☾ 5, 5' p.l.
20	Laup.	Egarius	sed

Pimmedast tee äres. Luk. 18, 31.

21	Pühhap.	Vaasto Pühha	
22	Esmasp.	Peetri päaw	ja
23	Teisip.	Wastla päaw	
24	Kesknäddal	Zuhka päaw	Maddise p.
25	Neljap.	Wiktorius	
26	Kede	Nestor	☾ 9, 2' p.l.
27	Laup.	Leander	külmad

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

28	Pühhap.	1 P. Paastus	ilmad.
29	Esmasp.	Makarius	

16mal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähkäs
loja kello 5. Päaw on 10, & 14 tundi pikk.

Martius.

Paasto - ku.

Sel kuul on 31 päwa.

1	Teisip.	Albina	Heitli
2	Kesknäddal	Medea	
3	Neljap.	Kadde	
4	Kede	Adrian	☉ 5, 9' p.k.
5	Laup.	Angelus	

18	Kede	Kabriel	lumme
19	Laup.	Josep	

5000 meest sõdetakse. Joann. 6, 1.

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

6	Pühhap.	2 P. Paastus.	Külma
7	Esmasp.	Perpetua	
8	Teisip.	Põri pään	
9	Kesknäddal	Prudentius	lund
10	Neljap.	Mikeus.	
11	Kede	Konstantin	tulleb.
12	Laup.	Krefor	

20	Pühhap.	4 P. Paastus	☉ 6,45'e.l.
21	Esmasp.	Pent	saosed.
22	Teisip.	Kawael	Selle
23	Kesknäddal	Tiits	
24	Neljap.	Kasimir	järrel
25	Kede	Paast. Mar. p.	
26	Laup.	Manuel	tulle=

Jesus kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.

Sest, kes kurratist waewatud. Luf. 11, 14.

13	Pühhap.	3 P. Paastus	Pilsesed
14	Esmasp.	Sakarias	
15	Teisip.	Longinus	ilmad,
16	Kesknäddal	Aleksander	
17	Neljap.	Truta	wahhel

27	Pühhap.	5 P. Paastus	☉ 3,30'e.l.
28	Esmasp.	Kideon	wad
29	Teisip.	Kido	pehmed
30	Kesknäddal	Adonias	ilmad.
31	Neljap.	Tettlaus	

10mal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkäs
oja kello 6. Pään on 12, ja 8 12 tundi pikk.

Aprillis.

Jürris: ehk mahla: ku.

1 Rede	Karjalas m. p.	Lumme:
2 Laup.	Pauline	

Kristusse süsse: söitmisest. Matt. 21, 1.

3 Pühhap.	6 P. Paastus	☉ 5,39'e.l.
4 Esmasp.	Ambrosius	saddo
5 Teisip.	Maxim	
6 Keisnädal	Kölestin	ja
7 Neljap.	Suur Nelja P.	
8 Rede	Suur Rede	wihma.
9 Laup.	Pogislaus	

Kristusse ülestoumisest. Mark. 16, 1.

10 Pühhap.	1 P ü h h a	☉ 5,49'e.l.
11 Esmasp.	2 P ü h h a	
12 Teisip.	3 P ü h h a	Tuult
13 Keisnädal	Justinus	
14 Neljap.	Künni päaw	ja
15 Rede	Olimpia	
16 Laup.	Karistus	wihma.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

17 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	● 5,16'p.l.
18 Esmasp.	Walerian	
19 Teisip.	Simon	Head
20 Keisnädal	Jakobina	
21 Neljap.	Udolarius	sojad
22 Rede	Kajus	
23 Laup.	Jürris päaw	päwad.

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

24 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	☉ 9,40'e.l.
25 Esmasp.	Markuse p.	
26 Teisip.	Etfekias	Heit:
27 Keisnädal	Anastasius	
28 Neljap.	Witalis	liffud
29 Rede	Reimund	
30 Laup.	Erast	ilmad.

romal selle ku päwal touseb päike kello pool 5,
a lähkäh loja kello pool 8. Päaw on pilt 15,
a ö 9 tundi.

Ärrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.		
1 Pühhap.	3 P. p. üll. P. Wolbri p.	
2 Esmasp.	Sigismund	③ 6,59'p.l.
3 Teisip.	+ Leidminne	
4 Kestnädal	Tio	Illusad
5 Neljap.	Kottart	
6 Rede	Susanna	ilmad.
7 Laup.	Ulrika	

Kristusse ärraminneisest. Joann. 16, 5.		
8 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	
9 Esmasp.	Niggulas	Wihma:
10 Teisip.	Gordian	⑩ 10,55'p.l.
11 Kestnädal	Pankratius	sed
12 Neljap.	Henriette	ja
13 Rede	Serwatus	pilw:
14 Laup.	Kristian	sed

Digest palwe teggemisest. Joann. 16, 23.		
15 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	
16 Esmasp.	Peregrinus	päwad,
17 Teisip.	Jodokus	

18 Kestnädal	Erik	● 1,32'p.l.
19 Neljap.	Suur + Pääw	wahhel
20 Rede	Pil	fange
21 Laup.	Erino	tulega.

Rõmustajast Waimust. Joann. 15, 26.		
22 Pühhap.	6 P. p. üll. P.	
23 Esmasp.	Tesiderius	Sojad
24 Teisip.	Ester	④ 4,36'p.l.
25 Kestnädal	Urbanus	
26 Neljap.	Eduard	ilmad.
27 Rede	Peet	
28 Laup.	Willem	Mürris:

Pühhaft waimust. Joann. 14, 23.		
29 Pühhap.	Nelli Pühhi	tamis:
30 Esmasp.	2 Pühha	sed.
31 Teisip.	3 Pühha	

8mal selle fu päwal touseb päike kello pool 4,
ning lähhab loja kello pool 9. Pääw on pitk 17,
8 agga 7 tundi.

1	Kesknáddal	Kotskal	☉ 9,22'e.l.
2	Neljap.	Martellus	
3	Kede	Rasmus	Kännad
4	Laup.	Tarius	sojad

Jesús ja Mikodemus. Joann. 3, 1.			
5	Pühhap.	3 aino Jum. P.	
6	Esmasp.	Artemius	ilmad,
7	Teisip.	Eukretsia	
8	Kesknáddal	Medardus	ja
9	Neljap.	Pitkem pääw	☉ 0,54' p.l.
10	Kede	Wlavius	wahhel
11	Laup.	Parnabas	

Kikkast mehhest. Luf. 16, 19.			
12	Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	uddu-
13	Esmasp.	Tobias	
14	Teisip.	Walerius	sed
15	Kesknáddal	Widi pääw	
16	Neljap.	Justina	● 8,40'e.l.
17	Kede	Nikander	
18	Laup.	Homerus	pääwad.

Sel kuul on 30 päwa.

Surest õhto sõmaaiast. Luf. 14, 16.			
19	Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	Heitlik
20	Esmasp.	Wlorentin	ilm.
21	Teisip.	Kael	
22	Kesknáddal	Karolina	Mürris:
23	Neljap.	Wasilius	☉ 1,16'e.l.
24	Kede	Jani pääw	taminne
25	Laup.	Webronia	ja

Kaddunud lambast. Luf. 15, 1.			
26	Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	wihma.
27	Esmasp.	Radislaus	
28	Teisip.	Josua	Sojad
29	Kesknáddal	Peetr. Pawl. p.	
30	Neljap.	Lilla	pääwad.

10mal selle ku päwal touseb päike 3 werendit
päärast kello 2, ning lähkää loja üks werend
päärast kello 9. Pääw on pikk 18 ning üks pool
tundi, õ agga 5 ning üks pool tundi.

Julius.

Heina = Lu.

1 Rede	Teobald	☿ 0,39'e.l.
2 Laup.	Heina Mar. p.	

Olge armolissed. Luf. 6, 36.

3 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	
4 Esmasp.	Ulrik	Mürris:
5 Teisp.	Anselm	
6 Restnaddal	Hektor	tamissed
7 Neljap.	Demetrius	wihmaga.
8 Rede	Kilian	☿ 11. p. l.
9 Laup.	Kirillus	

Rohkest kalla sagist. Luf. 5, 1.

10 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	
11 Esmasp.	Eleonora	Uddu:
12 Teisp.	Hindrik	ne.
13 Restnaddal	Marreta pāāw	
14 Neljap.	Ponawent	Kaunid
15 Rede	Apost. Jagg.	☿ 3,40'p.l.
16 Laup.	Aufust	

Bariseride digusfest. Matt. 5, 20.

17 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	sojad
------------	--------------------	-------

Sel kuul on 31 päwa.

18 Esmasp.	Rosina	
19 Teisp.	Wridrika	ilmad.
20 Restnaddal	Elias	
21 Neljap.	Taniel	Mürris:
22 Rede	Maria Mad.	☿ 0,34'p.l.
23 Laup.	Oskar	tas

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1.

24 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	
25 Esmasp.	Jakobi pāāw	minne.
26 Teisp.	Anno	
27 Restnaddal	Marta	Sojad
28 Neljap.	Plato	
29 Rede	Olowi pāāw	pā-
30 Laup.	Abdon	☿ 4,11'p.l.

Walle prohwetidest. Matt. 7, 15.

31 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	wad.
------------	--------------------	------

12mal selle ku päwal touseb päike kello pool 4, ning lähkää loja kello pool 9. Pāāw on piik 17, 6 agga 7 tundi.

Augustus.

Leikuse: ku.

1	Esmasp.	Peetri wang.	
2	Teisp.	Annibal	Head
3	Kesknäddal	Elesar	
4	Neljap.	Tominikus	sojad
5	Kede	Oswald	
6	Laup.	Eigenius	pawad.

Allekohitusest maia: piddajast. Luf. 16, 1.

7	Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	8, 15' e. l.
8	Esmasp.	Kerhard	
9	Teisp.	Romanus	Kanged
10	Kesknäddal	Lauritse pääw	
11	Neljap.	Herm	tuled.
12	Kede	Klara	
13	Laup.	Ello	11. p. l.

Jerusalemma ärrarikmisest. Luf. 19, 41.

14	Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	Allati
15	Esmasp.	Rufki Mar. p.	
16	Teisp.	Isaak	sojad
17	Kesknäddal	Wilibald	
18	Neljap.	Leno	ilmad.

19 Kede

20 Laup.

Sebald

Párnard

Umbne

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

21	Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	3, 9' e. l.
22	Esmasp.	Wilibert	ja
23	Teisp.	Sakeus	tuulne
24	Kesknäddal	Pertli pääw	
25	Neljap.	Ludwik	ilm.
26	Kede	Trenaus	
27	Laup.	Rebard	Heit-

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

28	Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	liffud
29	Esmasp.	Joann. hukk.	7, 9' e. l.
30	Teisp.	Benjamin	
31	Kesknäddal	Rebekka	pawad.

14mal selle ku päwal touseb päike 3 werendit pärrast kello 4, ning lähkää loja üks werend pärrast kello 7. Pääw on pikk 14 ning üks pool, 8 agga 9 ning üks pool tundi.

1 Neljap.	Efidius	Head.
2 Kede	Eisa	
3 Laup.	Reinart	ilmad.

Preestrift ja lewitist. Luf. 10, 23.

4 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	
5 Esmasp.	Moses	☾ 3, 18' p. l.
6 Teisip.	Magnus	
7 Kesknaaddal	Regina	Tuult
8 Neljap.	Mar. sundmin.	ja
9 Kede	Pruno	wihma.
10 Laup.	Cobald	

Rünnest piddali: többisest. Luf. 17, 11.

11 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	Põri pädw
12 Esmasp.	Sirus	☉ 8, 39' e. l.
13 Teisip.	Amatus	Willud
14 Kesknaaddal	Risti üllend.	ja
15 Neljap.	Nikodemus	pilwis
16 Kede	Leontina	sed
17 Laup.	Josepina	pawad.

Mammonast. Matt. 6, 24.

18 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	
19 Esmasp.	Tõns	☾ 9, 5' p. l.
20 Teisip.	Wausta	Tuult
21 Kesknaaddal	Matteuse p.	
22 Neljap.	Morits	ja
23 Kede	Osea	wihma.
24 Laup.	Joann. sam.	

Raini: liäna surnust. Luf. 7, 11.

25 Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	
26 Esmasp.	Harald	Heit-
27 Teisip.	Adolw	☉ 9, 2' p. l.
28 Kesknaaddal	Wentsel	lif
29 Neljap.	Mihkli pädw	ilm.
30 Kede	Hironimus	

12mal selle ku päwal touseb päike kello 6, ning
lähhab loja kello 6. Päaw on pikk 12, ning 3
ka 12 tundi.

1	Laup.	Wolmer	
Wee: többisest. Luf. 14, 1.			
2	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	
3	Esmasp.	Jairus	Willud
4	Teisip.	Prants	☉ 9,58' p.l.
5	Kesknäddal	Wides	
6	Neljap.	Euisa	ilmad.
7	Kede	Amalia	
8	Laup.	Tomasia	Tuult

Suremast käsust. Matt. 22, 34.			
9	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	
10	Esmasp.	Mai	ja
11	Teisip.	Purkard	☉ 8,12' p.l.
12	Kesknäddal	Wallwriid	
13	Neljap.	Teresia	wihma.
14	Kede	Kalikstus	
15	Laup.	Heddo	Tuulsed

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.			
16	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	

Sel kuul on 31 päwa.

17	Esmasp.	Leonhard	
18	Teisip.	Lukas se päaw	kulmad
19	Kesknäddal	Eutsius	☉ 5,28' p.l.
20	Neljap.	Welitsius	
21	Kede	Ursel	ilmad.
22	Laup.	Kel	

Pulma rideest. Matt. 22, 1.			
23	Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Selged
24	Esmasp.	Salome	
25	Teisip.	Krispin	pawad,
26	Kesknäddal	Amandus	☉ 9,52' p.l.
27	Neljap.	Kapitolin	
28	Kede	Simon Jud.	kauni
29	Laup.	Engelbreht	kul:

Runningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.			
30	Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	maga.
31	Esmasp.	Wolfgang	

16mal selle fu päwal touseb päike kello pool 8, ning lähhâb loja kello pool 6. Päaw on pitk 9, d 15 tundi.

November.

Talwe: ku.

1 Teisp.	Pühhadepääw	Weis
2 Kesknaaddal	Hingede pääw	kene
3 Neljap.	Kottlieb	☾ 5, 15' e.l.
4 Kede	Ot	
5 Laup.	Blandina	külm

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

6 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	
7 Esmasp.	Paltser	ja
8 Teisp.	Klaas	lumme
9 Kesknaaddal	Jobst	
10 Neljap.	Martin Putter	● 10. p. l.
11 Kede	Martin Piisk.	
12 Laup.	Jonas	saddo.

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

13 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	Pilwa
14 Esmasp.	Predrik	sed
15 Teisp.	Leopold	
16 Kesknaaddal	Ottomar	kül:
17 Neljap.	Alweus	mad

Sel kuul on 30 päwa.

18 Kede	Esra	☽ 2, 25' p. l.
19 Laup.	Eisbet	ilmad.

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

20 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P.	
21 Esmasp.	Mar. ohwerd.	Wah:
22 Teisp.	Sesilia	hel
23 Kesknaaddal	Klement	
24 Neljap.	Josias	tuult,
25 Kede	Kadrina pääw	☼ 8, 28' e. l.
26 Laup.	Konrad	

Kristusse süsse: söitmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1 Krist. Tull. P.	wahhel
28 Esmasp.	Künter	
29 Teisp.	Ewert	tuisko.
30 Kesknaaddal	Andrese pääw	

9mal selle ku päwal touseb päike kello pool 9,
ning lähkää loja kello pool 4. Pääw on pitk 7,
d 17 tundi.

Detsember.

Joulo = ku.

1 Neljap.	Arend	☾ 2, 5' p.l. Pehmed
2 Kede	Kandidus	
3 Laup.	Lala	

Lähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.

4 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	ilmad.
5 Esmasp.	Sabina	Lumme- saddo ja külma.
6 Teisip.	Niggola päaw	
7 Keßnädal	Antonie	
8 Neljap.	Mar. sam.	ja
9 Kede	Lühhem päaw	külma.
10 Laup.	Judit	☾ 4, 13' p.l.

Joannes wangi: tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	Sel:
12 Esmasp.	Ottilia	ge
13 Teisip.	Eutisia	taewas
14 Keßnädal	Nikafus	ja
15 Neljap.	Johanna	külma.
16 Kede	Albina	Tuulsed
17 Laup.	Ignatius	

Sel kuul on 31 päwa.

Joannesse tunnistussest. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	☾ 9, 51' e.l.
19 Esmasp.	Lot	külma
20 Teisip.	Abraam	
21 Keßnädal	Toma päaw	
22 Neljap.	Peata	päwad,
23 Kede	Zohwer	wahhel
24 Laup.	Adam, Ewa	

Kristusse Sündimisest. Luf. 2, 1.

25 Pühhap.	Joulo	☾ 8, 28' e.l.
26 Esmasp.	Teine Pühha	lund
27 Teisip.	Kolmas Pühha	
28 Keßnädal	Süta Laste p.	
29 Neljap.	Noa	ja
30 Kede	Zawet	külma.
31 Laup.	Silwester	

10mal selle ku päwal touseb päike üks werend pärrast kello 9, ja lähhab loja 3 werendit pärrast kello 2. Päaw on pitk 5 ja üks pool tundi, 8 ja üks pool tundi.

Aasta muutmised.

Kewwade hakkab 8mal Paastoku päwal, kello 3, 54 minuti pärast lounat. Siis on päaw ja õ õhhe pikkused.

Sui hakkab 9mal Janiku päwal, kello 1, 4 minuti pärast lounat. Siis on meil keigepikkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkliku päwal, hommiko kello 3, 5 minuti. Siis jälle on päaw ja õ õhhe pikkused.

Ealwe hakkab 9mal Jouloku päwal, õhto kello 8, 30 minuti pärast lounat. Siis on keigelühhem päaw.

Päwa; ja ku; warjutamised.

Sel aastal warjutakse Päike kaksford ja Ku üksford, ja meie maal on agga Ku warjutamine nähtaw.

Esimesenne Päwa warjutamine on 2omal Meäriku päwal.

Teine on 15mal Heina-ku päwal.

Kolmas on meie maal nähtaw Ku weike warjutamine 25mal Jouloku päwal, hommiko kello 8.

Wennema Ülemawallitseja suguselts.

Nikolai se esimesenne, Keiser ja keige Wennerigi wallitseja; ka Sleswik-Holsteini wallitseja Würst, on sündinud 1796, Jani-ku 25. päwal.

Aleksandra Weodorowna, Keisri praua, Preisi Printsess, on sündinud 1798, Heina-ku 1. päwal.

Aleksander Nikolajewits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; on sündinud 1818, Jüri-ku 17. päwal.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1827, Mihkli-ku 9. päwal.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1831, Heina-ku 27. päwal.

Mikael Pawlowits, Suurwürst, Keisri wend; on sündinud 1798, Meäri-ku 28. päwal, ja temma Praua on:

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printsess; on sündinud 1806, Joul-ku 28. päwal.

Maria Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1819, Leikusse-ku 6. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Print-
 ses; on sündinud 1822, Leikusse:ku 30. päwal.
Aleksandra Nikolajewna, Suurwürsti
 Printses; on sündinud 1825, Jani:ku 12. päw.
Maria Michailowna, Suurwürsti Print-
 ses; on sündinud 1825, Kuuula:ku 25. päwal.
Elisabet Michailowna, Suurwürsti
 Printses; on sündinud 1826, Lehesse:ku 14. päw.
Katarina Michailowna, Suurwürsti
 Printses; on sündinud 1827, Leikusse:ku 16. p.
Aleksandra Michailowna, Suurwürsti
 Printses; on sündinud 1831, Neäri:ku 16. päw.
Maria Pawlowna, Suurwürsti Printses,
 Keisri õde, Weimari ja Eifenaki Na wallitse-
 ja Karel Wridriko praua, on sündinud
 1786, Kuuula:ku 4. päwal; ja temma abikasa
 on sündinud 1783, Kuuula:ku 2. päwal.
Anna Pawlowna, Suurwürsti Printses,
 Keisri õde, Hollandima kuningriigi pär-
 rispärria Willem Wridrik Georg
 Ludwigi praua; on sündinud 1795,
 Neäri:ku 7. päwal; ja temma abikasa on
 sündinud 1792, Joulo:ku 6. päwal.

Hooste = weiste = ja fauba = ladad.

I. Eesti - ma Rubbernemangus.

Tallinnas: 1) Jani:ku 20. aast päwast,
 ku otsani. 2) Mihkli:ku 26. mal, 27. mal ja
 28. mal päwal.

Rakwerre: liinas: 1) Neäri:ku 27. mal ja
 28. mal päwal. 2) Jani:ku 16. mal ja 17. mal
 päwal. 3) Mihkli päwal.

Paide: liinas: 1) Kuuula:ku 3. mal päwal.
 2) Jani:ku 25. mal päwal. 3) Mihkli:ku
 10. mal ja 11. mal päwal.

Haapsalo: liinas: 1) Neäri:ku 10. mal ja
 11. mal päw. 2) Mihkli:ku 14. mal ja 15. mal päw.

Paldiski: liinas: 1) 2. sel ja 3. mal Kuuula:
 ku päwal. 2) Mihkli:ku 21. sel ja 22. päwal.

Lihhola: liinas: 1) esimesel Paasto: püh-
 hal. 2) Mihkli:ku 24. mal päwal.

Raplas, 1) esimesel redel pärrast Mihkli
 päwa. 2) kolmandamal redel pärrast Neäri päwa.

Keblas, Mihkli päwal ja kaks päwa se järrele.

Merjama firriko jures, kolmandamal Kris-
 tusse tullemisse pühhal.

Orfital, Meäri:ku 7mal ja 8mal päwal.
Kollowerres, Meäri:ku 17mal ja 18mal
päwal, ja Wina:ku 4mal ja 5mal päwal.

Jöhwis, Mihkli:ku 24mal ja 25mal päwal.
Keila firriko jures, Mihkli päwal ja kaks
päwa se järrele.

Jödehtmes, näddal pärrast Mihkli päwa.
Kubbermango kohto kässo järrel, ei pea ennam
lubba ollema, ei laupäwal egga pühhapäwal lata
piddada, waid, kui nenda juhtub, peab sedda
teise näddala esimesesl argi-päwal petama.

2. Eihwlandi, ma Kubbernemangus.

Larto-liännas: 1) Kolme kunninga suur
saksa laat. 2) Peetri. 3) Maria sündimisse-
ning 4) Mihkli-päwal.

Werro-liännas: 1) Jani päwal. 2) 24mal
Mihkli ku päwal. 3) üks suur saksa laat,
mis 8 päwa petasse 22 Künla-ku päwast.
4) 10mal Salwe-ku päwal.

Kastnas, Mihkli-ku 8mal ja 9mal päwal.
Audrus, 13mal ja 14mal Mihkli-ku päwal.

Perno-liännas: 1) 3 näddalat pärrast Jani-
päwa üks suur saksa laat. 2) Esmaspäaw ning
Teisipäaw enne Mihkli päwa. 3) Esmasp. ning
Teisip. pärrast 3mat Kristusse tullemisse pühha.

Willandi-liännas: 1) Künla-ku 2sel päwal
üks suur saksa laat, 8 päwa. 2) Jani päwal
3 päwa, ning 3) 24mal Mihkli-ku päwal.

Pölsama-moisas, 17mal Mihkli-ku päwal.
Lustiverre-moisas, 15mal Wina-ku päwal.
Pödrawerre-moisas, 13mal Mihkli-ku päwal.
Rossi-moisas, teine pool Werro-liäna, 24mal
Leikusse-ku päwal.

Raanso-moisas, 30mal Leikusse-ku päwal.
Kortimoisas, liggi Walsa-liäna, 15mal
Mihkli-ku päwal.

Rappina-moisas, 4mal ja 5mal Mihkli-ku
päwal.

Weski-moisas, Kambia fihhelfonnas, 15mal
Wina-ku päwal.

Oldre-moisas, Helme fihhelfonnas, 10mal
ning 11mal Mihkli-ku päwal.

Helme-moisas, 15mal Leikusse-ku päwal.
Kurrefare-liännas: 1) 2sel Heina-ku päwal.

ja kolm päwa pärrast sedda. 2) 24mal leifusse-fu päwal ja kolm päwa pärrast sedda.

Larwaste-moisas, 29mal Jani-fu päwal.

Waska-liinas: 1) 12mal Jani-fu päwal. 2) 10mal leifusse-fu ja 3) 29mal Mihkli-fu päwal.

L u g g e m i s s e d.

K a t k u s t.

Katks katko mafele tähtramat sündinud asjade arrusse ülespanneb; teist wannaks katks nimmetab, teist teiseks katks. Wannast katkust tännawo 175 aastad ärra, teist 122 aastad. Polle meie maal siis nüüd enam ei keddagit hinges, kes wiimse katko päwi, olleks näinud; ning on needki jo ennamiste leif mullas puhkamas, kes omma wannematte suust, kes isse neil päwiil ollid ellanud, katko aiast monda weel teadsid mälletada ja juttustada.

On küll meie päwiil jälle üks hirmutaja tööbi Ma peäl liikumas, mis jo mitto suurt

rifi ja ennamiste ka leif Wennemaad on läbbikäänud, ning mis Moskus, Rias, Mitawis, Peterburris ja Talliinas innimesi, suremattes liinades tuhhande, wähhemattes saddande kaupa on poetanud ja tapnud. Monni tundmatta sedda Kolera többegi kardab katko ollewad. Agga katk on isshaijus, ning Kolera koggoni teine jälle. Katko sest öiete ärratunda, et kubbeme kohta, kaenla alla, longade ja kaela külge ehk kordade tahha, ehk kuksasse ühhed muhhud, ning mitmele ka ülle kehha ühhed pissikesed walged ehk mustad wiitid ehk wistrid üld ülesaiawad. Agga neid polle ilmaski Kolera jures ollemas. Kolera on ka hopis hel-dem kui katk; katk langeb ni hästi Ma-kui liina rahwa peäle, agga Kolera assub ennamiste liina paikus; ning kui agga innimenne moistab ennast hoida, et ta ennast leifipiddi nenda peab, kuida sedda mullo firrifuttes mitto ja mitto kord on saand mahhafulutada: siis ta ka saab, Zummala abbiga, Kolera eest ennast warjata.

Katko pessa on diete Egiptusse maal ja Turgi rigis. On tedda wannast jo Ma peäl olnud, nenda et katkust jo wanna Testamentis monda luggeda on. Uhwardab Jummal jo Mosesse aial katko nuhtlust sannakuulmatta Israeli rahwale, (Wata: 3 Mos. 26, 25. ja 4 Mos. 24, 12.) ja kunninga Daweti päiwil, kes ennam kui tuhhat aastad enne Kristusse sündimist ellas, satis Jehowa katko Israeli sekka hommikust seätud aiani, et rahwa seast (kolme päwaga) 70 tuhhat meest ärrasurrid. (Wata 2 Sam. 24, 15.) Nenda sammoti juttustawad Krefa ja Roma rahwa wannad kirjad mitmest katkust, mis Ma peäl, enne ja pärast Kristusse sündimist on olnud.

Enne sedda wanna katko mis aastal 1657 olli, on meiegi maal mitto katko weel olnud, mis Täht-ramat arwamatta jättab. Esimesse katko, kellest middagi teame, olli meie maal aastal 1210, ja sest on nüüd jo 622 aastad, ning tappis ta sel korral Petti, Pereno ja Tartomaal, kus siis sõdda lifus, paljo innimesi. Ennam kui 100 aastat pärast

sedda aega, wõttis suur Jummal keik mailma ühhe wägga kibbeda witsaga karristada. Sest üks hirmus ja igaw katko, mis tagga Asia maalt surest perrekast Hina rigist iddanes, seält Egiptusse male weti, ja keik Turgi riki läbbikales, aastal 1348 ja 49 Europa male tulli, se teggi Saksa, Prantsuse, Italia, Rootsi, Dani, Pohla, Preussi ja Wenneriki innimestest wägga laggedaks. Monneks aiaks ta jäi soiko; siis hakkas jälle möllama, kunni wast aastal 1427 koggoni Ma peält ärralõppes. Wist siis sesinnane kange katko, mis ümberringi keikis paikus olli, ka meiegi maal on olnud, et kül wannad kirjad sest suggugi ei kuluta. Sedda hūti mustaks surmaks ja sureks suremisseseks, ning olli temma wiha nenda külgehakkaja, et wannemad laste, ja lapsed wannematte eest ärrapõggenesid ja waesed tõbbised ilma aitmatta piddiwad surrema. Rumalad innimesed monnes kohtas Saksamaal sel aial Judidele umbes süüd moistsid, kui ollesid neimad kaewud surmarohitudega ärrarikkunud, ja kiusatineid, kel õmetigi süüd polnud suggugi, hirmsaste tagga.

Mailm on sest aiast mitme asja polest hopis
targemaks õppinud. Sedda ennam siis hää-
benego meie aia inimessed, kes mullogi sedda
samma janssi hakkasid tõstma ja uskma, mis
ommetigi pärrast on leitud teik tühja sõggedat
sonnimist ollwad. Agga sedda, mis üks selge
Jummala hirmo andminne on, sedda need kes
Jummalakartmatta ja uskmatta, ennamiste
taotawad innimeste tööks arwata, egga tahha
nemmad ei polegi Jummalasõrme tähhele pan-
na, kes meile hirmo annab meie kass-
süks, et meie temma pühhitsemist
peame kätte sama. Ebr. 12, 10.

Aastal 1515 kuni 1520 ja jälle 11 aastad
pärrast sedda teggi katk ta meie male suurt
waewa. Tallinna surrid aastal 1531 kaks
tuhhat innimest katko ärra, kelle hulgas ka need
kolmestimest Lutterusse usso õppetajad, Lange,
Hasse ja Bokhold (kes makirriko õppetaja) ol-
liwad. Ei olnud ennam kui 18 aastat rahho-
wahhet, siis appardas willi ärra; sest tousis
suur nälga ja näljaga seltsis olli katk innimeste-
le otsa teggemas. Tallinna surri neid jälle hea

hulk, ning ta 4 ehk 5 linna kirriko õppetajad. Kir-
jotakse ka, et sel korral Tartomal 14 tuhat in-
nimest katkusse ja teik Tartoliina õppetajad,
on surnud.

Aastast 1558 hakkawad ühhed rasked ja
pikkad sõad, mis meie maad innimeste ja war-
ra polest wägga waeseks ja laggedaks teggi-
wad. Siis olli Wenne wäggi, teine kord Poh-
la wäggi Riia ja Talliina Ma sees waenlas-
seks. Eestima heitis, et isse ennam ei joudnud
ennast warjata, aastal 1561 Rootsi, ja Lihw-
landi ma Pohla Kuninga alla. Neil halledal
päiwil, kellest wannad kirjad paljogi juttusta-
wad, olli ka katk kaks kord meie maad ahhas-
tamas, aastal 1565 ja 66 ning jälle 1570 ja
71. Riia ja Littawi maal olli sel korral ka ni-
suggune kange nälga, et surnogi kehhad mullast
jälle ülleskaewati ja ärrasõdi. Agga Eesti-
maal olli Jummalasõrme läbbi siis leiba kü-
l, agga aastal 1578 jälle nisuggune tapja nälga,
et Talliinas paggaritte kääst willi hopis ärra-
lõppes. Hakkasid siis kaupmehhed leiba tegge-
ma ja müüma, ning tungisid waesed, näljased

innimesed nenda peäle ostma, et leib keikse ei
ullatand, waid mitto muud ei sanud omma
rahha eest, kui torest taigast, mis sütte peäl
pissut küpsetasid ja pallawalt ärrasõiwad.
Nälg sel korral tappis paljo innimesi ja katk
lõi weel senna jure. Wast aastal 1583 sai meie
Ma jälle monneks aiaks wähhä hingata; sest ei
siis ennam waenlast seäl sees ei olnud ollemas.

Agga enne kui need süggawad hawad wähhägi
ärraparranesid, mis sõdda, nälg ja katk
ollisõnud, tousis aastal 1601 uus sõdda Rootsi
ja Pohla Kuningatte wahhel, mis wast aastal
1625 hopis otsa sai. Sõdda kül seisid sel
korral ennamiste Riia Ma sees, ja andis Zummal
ka Rootsi Kuningattele woimust; agga
teggi waenlane ka aiotti Wirro, Jerwa ja Harjomale,
risumisse, põlletamisse ja werre ärrawallamisega
fibbedat. Ollid siis need sõa ahastussed kül iseenest
jo rasked; agga raskemaks weel läksid selle läbbi,
et Zummal ta suurt nälg ja katko, mis keigeessite
Rootsi sõa wäe hulkas ilmus, aastal 1601 Riia ja Tallinna
Ma peäle läkkitas. Seddasinnast katko wan-

nad kirjad sureks katkuls nimmetatwad. Aastal
1600 jo Marti ku esimesest päiwist hakkas
wägga kangeste külmetama ja ei lõppend
talw enne kui wast lihhawõtte. Kolm aastat
ühte järgi rikkusid kanged wiimasaud keik
wilja ärra. Mis wilja olli korjatud, se nattu
sai peagi ärrasõdud. Riia ümberkaudo innimesed
hakkasid jo 1601 aastal süggise ja talwel
nälgga surema. Waesed innimesed, saksa
ja marahwa suggu, kippusid murdo Riia linnas
leima pallokest kerjama. Mitto sadda neid
surid tele nälgga ärra, ja said metsalistele roaks;
paljogi neid, kes Riigasaiwad ollid nenda
nälgast ja külmast woetud, et kui neile süa
anti, ulitsa peäle mahhalangesid ja ärrasurriwad.
Linnad ei joudnud mitte keik nälgastet toita;
sõid siis waesed hirmsa hädda pärrast, mis
agga katte juhtus, kassi ja koera rajbet ja
muud, mis innimenne muido ei ilge
suhho wõtta. Kui linnast surnud
hoost ehk lehma wäljaweti, siis kühhe
langesid peäle, jaggasid raibe lihha
ärra ja nelasid torest, koertega
seltis ja ridus, enneselisse. Agga
kolledam se weel, et surnud innimeste keh-

had ellawattele toidusseks olliwad, ja et ei po-
dud warras wõllas, egga mõrtsuka werrised
liikmed ratta peäl nende tullise nälja eest rahhul
ei woinud ärramäddaneda.

Talliinna maal olli sel aial ka nifamma fib-
be ja raeke nälja hädda. Ma olli seälgi wiljast
tühhi; ruttasid siis waesed ärranälgind inni-
messed Talliinna; agga seälgi olli leiwast pu-
do egga se üks liin joudnud mitte need keik toita,
kes püsti näljas senna kofkofoggusid. Jõbst
Dunte, üks kaunis noukas koddanik, kes sel a-
ial Talliinna Niggola kirriko wõõrmünder olli,
kirjotab, kuidas kirriko ramatust weel luggeda,
sest surest nälja ahbastussest seddawisi: „Tän-
na (se olli 13 paasto ku päwal 1603 aastal)
ollen minna Niggola kirriko kōstriga, Kristoh-
wer Eibling nimmi, warrawa tahha kirriko
puhuri lainud, ja olleme koggematta leidnud
ja omma silmaga näinud ühhe tallopoia naes-
terahwa surnud hobbose raibe peäl istwad,
kehest jo koverad külleluist sadik keik lihha ollid
ärrasõnud. Maene olli raibest kolm ehk nelli
külleluud ärraleikanud, ja seälsammas tuld

„üllesteinud, kus neid tahtis kōpsetada, ja nen-
da omma nälga aiada. Seddapuhko ma
tedda kōl kelasin ja andsin temmale rahha, et
leiba ennesele osta. Tännas õnneto kōl, agga
ütles: Saab se rahha otsa sanud, siis pean
ikka jälle raibe lihha sõma, kuidas enne jo mit-
toford hädda sundis, ning pean ommetigi
wimaks nälga surrema.“ Pärast ta lissab
weel jure: „Seddasamma ollen sel kewwadel
ja suuwel ennam kui 20 forda omma silma-
ga näinud, et waesed tallopoiad warrawa
tagga surnud hobbose, lehma ehk härja lih-
hast on püüdnud ommad kōhjud täita ja kog-
goni arwamatta paljo kassa ja koere on är-
rasõnud. Tulliwad näliatsed ka liinna ennese-
le ühhe surnud kassi ehk koera kerjama, mis
nikohhe warrawa tagga ärranülgisid ja är-
rasõiwad. Andsid ka mitto liinna koddanik-
kud neid ellajaid omma hea mele poolt näljas-
tele, sest et Rae kōhhus kasko olli annud, sel
surremissel aial kassid ja koerad liinnast ärra-
sata.“ Talliinna Rootsi kirriko seina peäl on
weel üks kaunis suur tahwel rippumas, mis

monne salmikessega seddasinnast suurt nälga ning ka sedda teist nälga, mis pärrast 1697 aastal jälle olli, mälletab. — Sesinnane suur nälg ja katk kadusid meie maalt wast aastal 1604 ärra, kui Jummal jälle wiljofest rohkeste õnnistas.

Ka Pohla ja Rootsi maal ollid nälg ja katk innimesi abhastamas ja tapmas, ja Wennegi rigis on linnades ja maal mitto surnud leitud, heino ja hõlgi suus. Kellel seäl weel hobusid ja koere olli tappa, se omma õnne kitis; agga surem hulk püüdiswad ennast waest wiist pükore ja ma juurtega ellatada. Kuida Jerusalemma ärrarikimise päiwil luggu olli, nenda sündis ka selgi aial jälle, et wannemad omma lapsi alwa hinna eest ärramüsid ehk neid tapsid ja ärrasõid, ning ka lapsed jälle ommad ellatanud wannemad. Willi olli iggas kohas hirmus kallis; Mosko linnas tünder maksis 19 wanna taalrit, ja selle aia Wenerigi wallitseja laskis Moskus iggapäaw 30 tuhhat taalrit waestele wäljajaggada; agga sellegi armo ja abbi pärrast surri Wennemaale wiis sadda tuhhat innimest nälga.

Enne neid katkusi, mis tähtramat, kui malletadawat asja nimmetab, olli weelgi aastal 1629 Riia ja Tallinna maal katk, mis Jummal surest armust aastal 1630 Jürripäwa aial lõppetas.

Wannast katkust aastal 1657 ja wiimsest katkust aastal 1710 tähhame, kui Jummal ello ja terwist annab, tullesal aastal üht ja teist luggeda anda.

Rüsfiks ehk monni: Mikspärrast meie sel korral need halledusse ja abhastusse päwad tähtramato luggemisses mälletame? Ei tahha meie koggoni mitte luggiale hirmo peäle aiada, ofsego peaks jälle nälga ehk koggonigi katko kartust meie male ollema! Jummalala kae alt ei peäse käl ükski mitte, egga tea meie sedda ettebõlda, mis witsa Temma ehk meiegi peäle weel tahhab panna. Wanna põlwe asjad mälletades, on meil se nou, et luggiad sedda õiete saaksid moistma, mis suur Jummalala arm se on, et meie Ma nüüd jo 122 aastad Wennekeisride targa wallitsusse ja wäggewa faitsemisse al seisab. Sest aiaast on määrato Weneriik

meie male kui warjomüriks, nenda et kúl sõast
mittokord olleme kuulnud, agga polle meie, eg-
gameie wannemad ja wannematte wannemad-
ki sedda ennam nâhha sanud. On kúl surm pär-
rast sedda aegagi monnel aastal ennam joudo
teinud, kui teisel; on ka willi wahhest âpparda-
nud, agga polle ei nâlg egga katk ennam meie
maad sanud waewata. Kust se tulleb? Kust
muud, kui sest, et Jummal innimesed wâhhâ-
hawalt ifka targemaks aitud, ja et wallitsus
nisuggust head ja moistlikko nou on piddanud,
et ka wiljaâppardamisse aial innimestel toito
on. Nâlja wasto on nûud iggas kohhas walla
wiljaaidad seâtud, et wilja kûl hâddawarraks
walmis ees on. Katk, mis ennamiste sõa ja
nâlja seltsimees olli, ei sa sellepârrast jo meis-
se ennam putuda, sest et ennam ei sõdda egga nâ-
ga polle karta. Agga Jummal armu ja abbi-
ga katk ei sa millalgi ennam meie male tulles-
ma. Turgimaal temma ellades ei seisa, waid seâl
tedda igga aasta kuluksse ollewad. Agga ehk
kûl Turgiriik jârsko Wennerigi raiade kûlge
annab; ehk kûl Wennewâggi mittokord seâl

sees on sõddimas kâinud: ommetigi katkule ni-
suggust kowwa raia pandud, et ennam ei sa
Wennerigi sisse tungida. Endisel aial polnud
sedda hoolt, mis nûud on, egga neid oskajaid
arstisid, egga innimestel sedda tarkust, mis
pârrast sedda wâhhâhawalt ifka on peâlelissa-
nud. Mi pea kui nûud Turgimaal katk labti,
siis kohhe meie poolt keik teed kinnipanna-
kse. Kes ial meie riki on tullemas seâl poolt, kus kat-
ko kartust on, ja keik kaup, mis seâl maalt sisse
tuakse, need seiswad tûk aega katsmisse al, ja
puhastakse neid enne keigest katko wihhast.
Keigest sest olli wannal aial agga pîsut teâda,
ehk koggoni ei ûhtegi. Katkotõbbised ellasid siis
terwedega ûhheskous; agga nûud wiaakse neid
kohhe laatsaretti; wahhid seâtakse honede ette,
kus katk sees on ja wâgge tõbbise kohha ûmber-
ringi, et ei kegi seâl sa senna lifuma, kus katko
ei olle. Kui siis katk ka monne meie sõawâe meh-
he kûlge Turgimaal juhtub hakkama, siis on
kohhe wallitsus ârrakatsutud targa nou ja sure-
murrega tõbbe laiemale minnemist keelmas.

// Agga hing heitko siis sellegipolest Ullemat.

te alla, kellel keigeüllem meelewäld on; sest üs-
lemaid ep olle muido kui Jummalast, ja Wal-
litsus on Jummalat tener sinno heaks. // Rom.
13, 1. 4. Mis kohhus ial häddakartusse aial
kässib ja seab, seddamõda tehko ja ellago igga-
mees sannakulelikult ja heamelega, ning ärgo
olgo uskumatta nende wasto, kedda Jummal
temmale peaks ja juhatajaks seadnud, waid
püüdko omma tannomele ja sannakuulmisese-
ga nende suurt murret neile kättetasuda. Koh-
tomehhed, leiwa- ja perrewannemad lasko om-
ma moistlikko ja sannawõtlikko mele ja omma
hea usso walgust norematte ja rummalamate
ees paista; agga ennam kui keik muud olgo
Jummal keikide lotus. Wõtke Emma wäg-
gewast armo kääst keik, mis Emma lakkitab ja
peäle panneb, allandusse ja kindla lapselikko
ussojulgussega wasto. Siis keik hirmo-
andmine, olgo se jo kää ehk olgo ta emalt
ennast näitmas, wimaiks rahholist õis-
gusse kasso neile annab, kes se läb-
bi on hästi õppetud. Ebr. 12, 11.

(Jääb polele.)